

Hur vet vi att vi att vi gör rätt åtgärder?

Flora- och faunavårdskonferensen 2025

Andreas Zetterberg
Naturinformationsenheten
Naturvårdsverket

Vilka är målen och kraven (snabbrepetition)

- **Exempel: Artikel 4 - Land-, kust- och sötvattenekosystem**

Generellt:

- Förbättra tillståndet i befintliga (listade) livsmiljötyper och återetablera livsmiljötyper
- Förbättra livsmiljöer för listade arter - tillräcklig kvalitet och kvantitet
- Fungerande konnektivitet i landskapet
- I arbetet ska status och behov av restaurering identifieras för att nå målen med förordningen
- Specifika exempel på åtgärder...

Jordbruks- landskapet

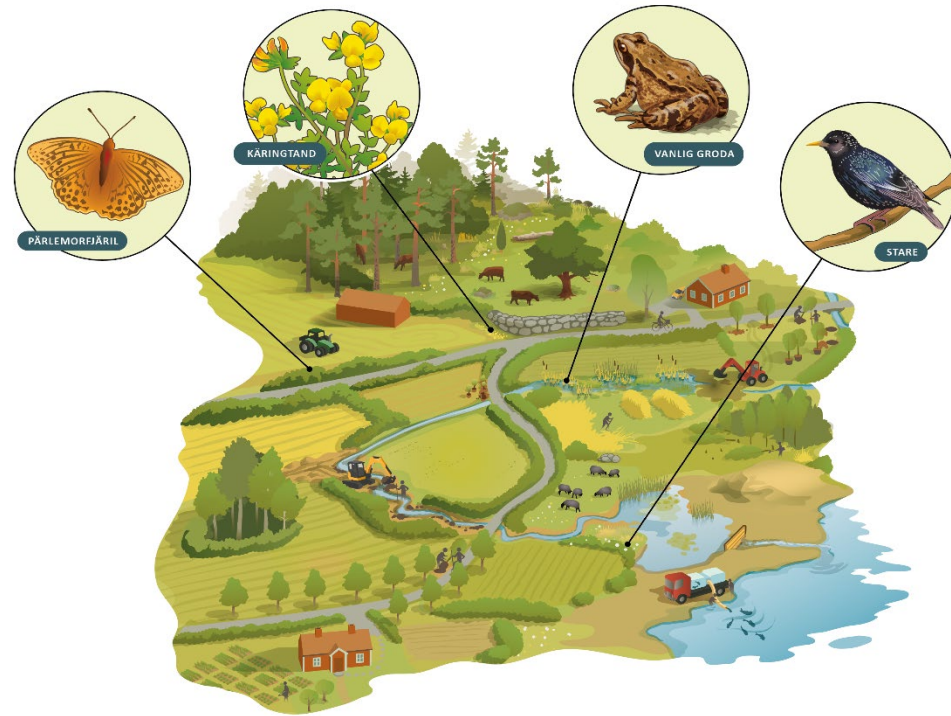

Illustration: Tobias Flygar/ Studio Flygar

Art.11: Möjliga åtgärder enligt förordningen

- Restaurera och återskapa ängs- och betesmarker samt restaurera livsmiljöer för utpekade arter (art. 4)
 - Öka mängden landskapselement i åkermark och intensivt brukade gräsmarker
 - Återinföra extensivt bete i områden där bete upphört
 - Stoppa eller minska användningen av kemiska växtskyddsmedel samt mineralgödsel och stallgödsel
 - Avlägsna och begränsa invasiva främmande arter
 - Förbättra konnektiviteten mellan livsmiljöer i landskapet
-

Skogsland- skapet

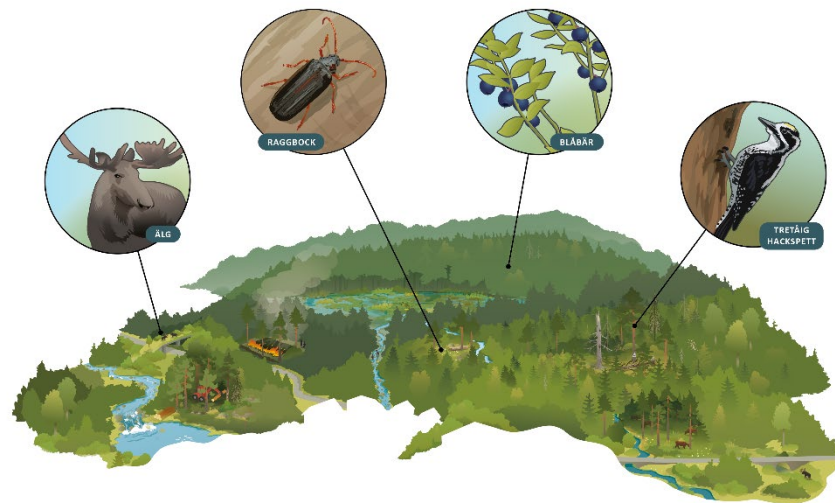

Illustration: Tobias Flygar/ Studio Flygar

Restaureringsåtgärder i artikel 12, skogsekosystemet

- Flera stora och gamla träd
- Skapande av stående och liggande död ved
- Kontinuitetsskogsbruk/Naturnära skogsbruk
- Förbättra konnektivitet mellan livsmiljöer för arter
- Bistå provenienser eller arter där detta kan behövas på grund av klimatförändringar
- Öka skogliga mångfalden genom att skapa mosaiker av andra livsmiljöer än skog, exempelvis öppna fläckar med gräsmark eller hedmark
- Stödja utveckling av gammal skog med inhemska arter och mogna bestånd

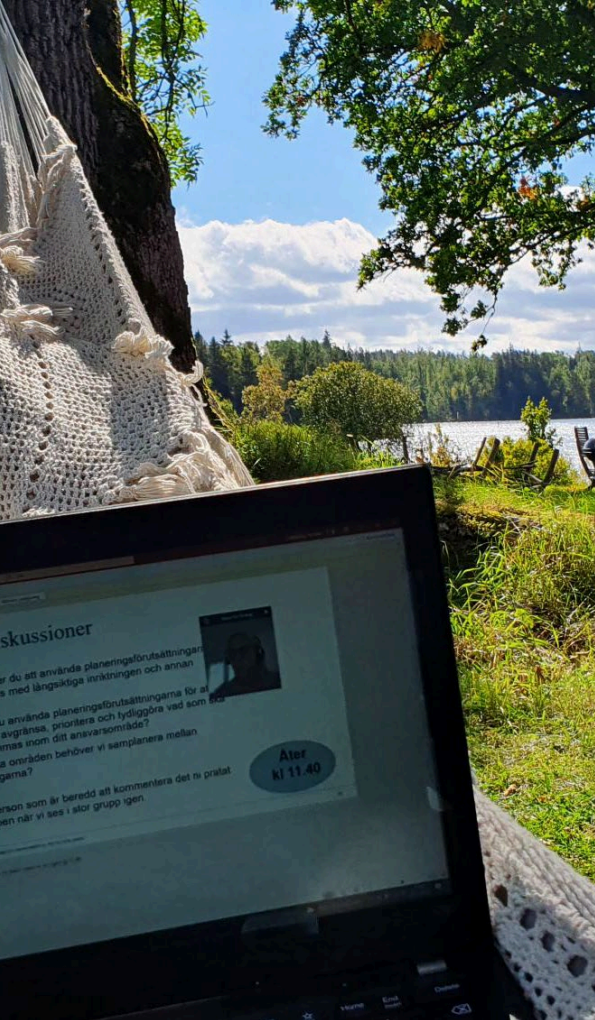
Foto: Magnus Magnusson

Hur vet vi att vi att vi gör rätt åtgärder?

Illustration: Kjell Ström

Vilka är "vi"?

Hur vet vi att vi gör rätt åtgärder?

- Vilka är "vi"? Många olika aktörer här inne.
- "Rätt" åtgärd varierar beroende på vilken roll man har.
- I förordningen ställs krav på hur arbetet ska följas upp utifrån ett EU- samt nationellt perspektiv.
- Hur vet vi hur det går?

Generellt om övervakningskraven i naturrestaureringsförordningen

- Systemet behöver fungera för alla medlemsländer – olika natur ("vad är en skog"?), olika tolkningar och olika förutsättningar.
- Generellt: uppföljning att det går åt rätt håll; att vi gör åtgärder, att arealer i gott tillstånd ökar, att läget inte försämras...
- Indikatorer på nationell eller biogeografisk nivå
- Rapporteras till EU typiskt vart 6 år (varje år för vissa indikatorer) och samtidigt tillgängliggöras till allmänheten.

Artikel 11: Jordbruksekosystem

- Framgången mäts med minst två av följande indikatorer:
 - Index för gräsmarksfjärilar.
 - Lager av organiskt kol i mineraljordar på åkermark.
 - Andel jordbruksareal med landskapselement som gynnar en hög biologisk mångfald.

Dessutom ska:

- Index för odlingslandskapets fåglar öka med 15 procent till år 2050 jämfört med 2025 års nivå.
- Återställning av organiska jordar som består av dränerad torvmark. Detta ska ske på minst 50 % av den identifierade arealen till 2050.

Artikel 12 : Skogsekosystemet

- Index för vanliga skogsfåglar (obligatorisk)
- Liggande död ved
- Stående död ved
- Trädartsblandning
- Andel skogsmark dominerad av inhemska trädslag
- Lager av organiskt kol
- Andelen olikåldrig skog
- Skoglig konnektivitet
- Ökande trend ska nås för indexet vanliga skogsfåglar samt för 6 av 7 övriga indikatorer. Basnivå aug-2024.

Foto: Magnus Magnusson

Hur vet vi att vi gör rätt åtgärder?

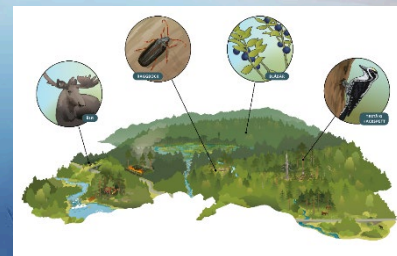
- Rätt åtgärd, rätt tidpunkt och rätt plats
- Nationella miljöövervakningen är stickprovsbaserad.
 - Ofullständig kunskap om livsmiljöernas platser och status

Hur kommer vi vidare?

Hur kommer vi vidare?

- Vi behöver hitta, prioritera, planera, designa, restaurera, och följa upp att vi har gjort rätt.
- Det behöver vi alla bidra till utifrån våra olika roller och expertområden.
- Tekniken går framåt i rasande fart. Fjärranalys/LiDAR, AI, medborgarforskning,...
- Vi gör det tillsammans! Myndigheter, forskare, markägare, intresseorganisationer, näringsliv, konsulter, entreprenörer, innovatörer och alla fantastiska entusiaster som har koll.
- För att utbyta och kombinera data med varandra BIOMIR (www.naturvardsverket.se)

Vad är BIOMIR?

Ett ramverk för att skapa en harmoniserad nationell informationsstruktur för information om biologisk mångfald.

så att ett gemensamt språk kan användas för att dela information digitalt med fokus på centrala begrepp och minsta gemensamma nämnare

så att information om biologisk mångfald blir flitigt använd och kommer till den nytta som beskrivs i gällande strategi för miljödatahantering^{*}.

^{*} [Strategi för miljödatahantering \(naturvardsverket.se\)](https://naturvardsverket.se)

NATUR
VÅRDS
VERKET

